

УДК 330.322.4: 339.727.22

Вавдіюк Н. С., д.е.н., професор

Корецька Н. І., к.е.н., доцент

Луцький національний технічний університет

АНАЛІЗ РУХУ ПРЯМИХ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В УКРАЇНІ

У статті розкрито значення іноземних інвестицій для економіки країни. Досліджено динаміку потоків прямих іноземних інвестицій. Проаналізовано розподіл прямих інвестицій в Україну за основними країнами-інвесторами. Здійснено огляд розподілу прямих інвестицій в Україну за видами економічної діяльності. Сформовано інструменти покращення інвестиційного клімату України та підвищення рівня її інвестиційної привабливості

Ключові слова: інвестиції, прямі іноземні інвестиції, інвестиційна привабливість, країна-інвестор, види економічної діяльності.

Vavdiyuk N., Koretska N.

ANALYSIS OF DIRECT FOREIGN INVESTMENTS MOVEMENT IN UKRAINE

In the article outlines the importance of foreign investment for the country's economy. The dynamics of direct foreign investment flows is investigated. The distribution of direct investments into Ukraine by major investor countries is analyzed. An overview of the distribution of direct investment into Ukraine by types of economic activity was conducted. The tools for improving the investment climate in Ukraine and raising its level of investment attractiveness have been formed

Key words: investments, foreign direct investments, investments attractiveness, country-investor, types of economic activity.

Вавдіюк Н. С., Корецкая Н. И.

АНАЛИЗ ДВИЖЕНИЯ ПРЯМЫХ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ В УКРАИНЕ

В статье раскрыто значение иностранных инвестиций для экономики страны. Исследована динамика потоков прямых иностранных инвестиций. Проанализировано распределение прямых инвестиций в Украине по основным странам-инвесторам. Осуществлен обзор распределения прямых инвестиций в Украину по видам экономической деятельности. Сформированы инструменты улучшения инвестиционного климата Украины и повышения уровня ее инвестиционной привлекательности.

Ключевые слова: инвестиции, прямые иностранные инвестиции, инвестиционная привлекательность, страна-инвестор, виды экономической деятельности.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. Залучення іноземного капіталу сприяє стабільному економічному зростанню країни, підвищенню національної конкурентоспроможності, розширеному відтворенню економіки країни тощо. Проте, для залучення прямих іноземних інвестицій і регулювання їх у відповідності зі стратегією зовнішньоекономічної відкритості та розвитку вітчизняної економіки необхідне формування в країні сприятливого інвестиційного клімату та ефективного механізму.

Нині інвестори побоюються вкладати гроші в Україну через нестабільну економіку, високий рівень корупції та повільне впровадження реформ. Крім того, економіка нашої держави значно відстає від розвинених країн світу за сукупною продуктивністю всіх факторів виробництва та відповідно – рівнем добробуту населення. Саме тому дана проблема є актуальною і потребує пошуку внутрішніх ресурсів і заощаджень, забезпечення обміну управлінським досвідом, сучасними технологіями, доступу до зовнішніх ринків тощо.

Аналіз останніх досліджень, у яких започатковано вирішення проблеми. Дослідженням проблеми оптимізації інвестиційної діяльності як одного з ключових елементів загальної стратегії розвитку національної економіки займаються як зарубіжні,

так і вітчизняні науковців. Так, іноземними вченими є У. Шарп, Л. Гітман, М. Джонк, Дж. Кейнс, С. Беренс, К. Рейлі, В. Шапіро, В. Бочаров, а вітчизняними – І. Бланк, О. Вінник, А. Гальчинський, В. Гесць, Л. Діденко, В. Кривоус, В. Луць, І. Матюшенко, О. Мертенс, В. Мілаш, А. Пересада, С. Реверчук, В. Федоренко, В. Худавердієва, Л. Шик, В. Щербина, та інші. Водночас, не зважаючи на значну кількість наукових напрацювань з даної проблематики, питання інвестування як елементу реалізації стратегічного розвитку економіки України потребує подальшого всебічного дослідження.

Цілі статті: дослідити стан руху прямих іноземних інвестицій в національну економіку.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Інвестиційна діяльність країни тісно пов'язана з зовнішньоекономічною діяльністю в частині залучення прямих іноземних ресурсів. Особливо це є актуальним в кризових умовах – в період погіршення інвестиційного клімату, зниження рівня довіри іноземного інвестора та неефективного нормативно-правового регулювання інвестиційної діяльності в Україні.

Прямі іноземні інвестиції (англ. foreign direct investment) – «інвестиції, що викликають тривалий інтерес до підприємства, яке діє за межами економіки інвестора». Згідно з методологією МВФ ПП – це закордонні інвестиції розміром понад 40% статутного капіталу, що надає зацікавленій стороні право на участь в управлінні підприємством [1, с. 233]. Ці ресурси можуть надходити як зі сторони іноземних держав (державні інвестиційні ресурси), так і від приватного сектору та зарубіжних фірм і підприємств.

Досліджуючи тенденції 2009–2017 років (рис. 1), можна стверджувати, що приплив інвестицій в Україну у 2017 році у порівнянні з 2016 роком зріс на 1,6 млрд дол. США (або на 4,3%). За аналізований період падіння було зафіксоване прямих іноземних інвестицій лише у 2014–2015 роках, коли їх надходження в національну економіку знизилося відповідно на 24,2% та 11,2% (в цілому у 2015 році в порівнянні з 2013 роком темп спаду становив 32,7%).

Щодо надходжень інвестицій з України, то у 2017 році у порівнянні з 2016 роком знизився майже на 6,4 млрд дол. США (або на 0,1%). Востаннє їх падіння було зафіксоване у 2014–2015 роках, коли надходження інвестицій в національну економіку знизилося відповідно на 24,2% та 11,2% (в цілому у 2015 році в порівнянні з 2014 роком на 32,7%). Щоправда, у 2016 році було відзначено їх незначне зростання – на 0,5% (з 6,32 млрд дол. США до 6,35 млрд дол. США).

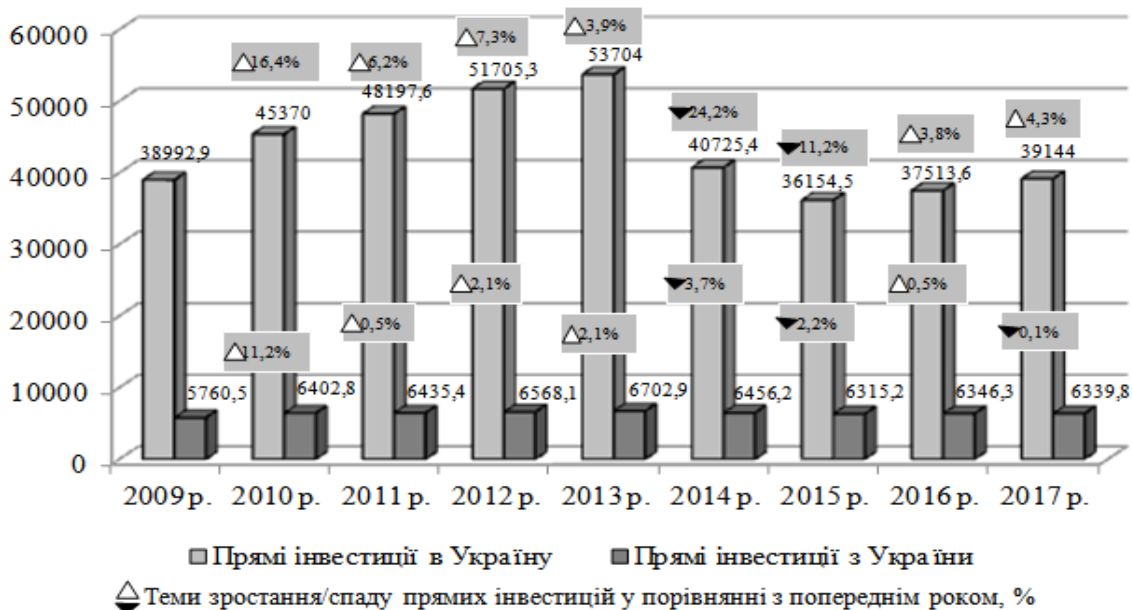

Рис. 1. Динаміка прямих іноземних інвестицій в Україну та з України, млн. дол. США *

* сформовано за даними джерела: [2]

При цьому обсяг прямих іноземних інвестицій в Україну у розрахунку на душу населення у період 2009–2017 років залишався на досить низькому рівні – в середньому 970 дол. США (рис. 2), що в декілька разів менше аналогічних показників в країнах Центральної та Східної Європи (у Чехії – 7418 дол. США; Болгарії – 6226 дол. США; Польщі – 3155 дол. США; Румунії – 2350 дол. США) [3].

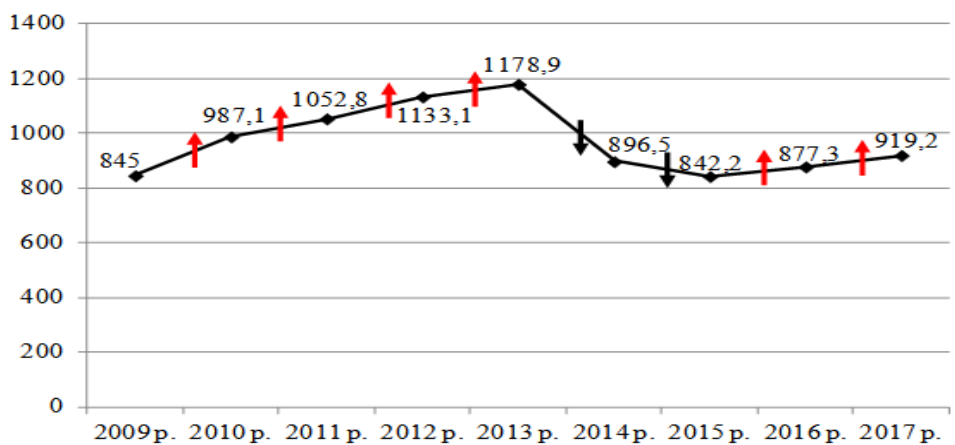

Рис. 2. Обсяг прямих іноземних інвестицій в Україну у розрахунку на одну особу населення у період 2009–2017 років, дол. США *

* сформовано за даними джерела: [2]

Як свідчать дані рис. 2 обсяг прямих інвестицій на одну особу в 2017 році в порівнянні з 2009 роком зріс на 8,8% – до 919,2 дол. США (на 4,8% у порівнянні з 2016 роком). Максимальне зростання було зафіксоване в 2013 році, коли на одного українця припадало майже 1,2 тис. дол. США, а мінімальна сума інвестицій на одну особу (842,2 дол. США) була у 2015 році.

Загалом у період 2009–2017 років обсяги залучення прямих іноземних інвестицій в Україну зросли лише на 151,1 млн. дол. США (або на 0,4%), а з України – на 579,3 млн. дол. США (або на 10,1%). Тобто, Україна поки залишається неінвестиційно привабливою.

Аналіз потоку прямих інвестицій з країн світу в економіку України у період 2009–2017 рр. проведено в табл. 1.

Таблиця 1

Прямі інвестиції з країн світу в економіку України у період 2009–2017 рр., млрд. дол. США^{1; 2}

	Станом на 1 січня																	
	2009 р.		2010 р.		2011 р.		2012 р.		2013 р.		2014 р.		2015 р.		2016 р.		2017 р.	
	сума	%	сума	%	сума	%	сума	%	сума	%	сума	%	сума	%	сума	%	сума	%
Усього	38,81	100	45,04	100	48,29	100	51,71	100	53,82	100	40,61	100	35,93	100	37,5	100	39,2	100
<i>ЄВРОПА</i>																		
Європа	26,2	67,5	31,2	69,3	30,7	63,6	29,7	57,4	28,5	53,0	22,2	54,7	20,8	57,9	22,5	60,0	23,8	60,7
Австрія	1,7	6,5	1,8	5,8	2,3	7,5	2,5	8,4	2,3	8,1	1,6	7,2	1,6	7,7	1,3	5,8	1,3	5,5
Велика Британія	2,2	8,4	2,2	7,1	2,5	8,1	2,5	8,4	2,8	9,8	2,2	9,9	1,8	8,7	2,0	8,9	2,2	9,2
Нідерланди	7,5	28,6	11,4	36,5	9,3	30,3	8,7	29,3	9,1	31,9	7,0	31,5	6,2	29,8	5,9	26,2	6,3	26,5
Німеччина	6,1	23,3	5,0	16,0	5,3	17,3	4,5	15,2	2,9	10,2	2,1	9,5	1,6	7,7	1,6	7,1	1,8	7,6
Франція	1,4	5,3	2,1	6,7	2,0	6,5	1,5	5,1	1,5	5,3	1,4	6,3	1,3	6,3	1,3	5,8	1,3	5,5
Швейцарія	0,8	3,1	0,97	3,1	0,9	2,9	1,1	3,7	1,4	4,9	1,4	6,3	1,4	6,7	1,5	6,7	1,5	6,3
Інші країни	6,5	24,8	0,8	2,6	8,2	26,7	8,9	30,0	8,6	30,2	6,6	29,7	7,0	33,7	8,9	39,6	9,4	39,5
<i>АЗІЯ</i>																		
Азія	9,3	24,0	10,5	23,3	13,6	28,2	16,9	32,7	19,1	35,5	13,8	34,0	11,3	31,5	11,1	29,6	11,5	29,3
Кіпр	8,7	92,5	9,7	91,4	12,8	94,1	16,0	94,7	17,7	92,7	12,8	92,8	10,2	90,3	9,7	87,4	10,0	87,8
Корея	0,2	2,2	0,2	2,9	0,2	1,5	0,2	1,2	0,2	1,0	0,2	1,4	0,2	1,8	0,2	1,8	0,2	1,7

Продовження таблиці 1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Туреччина	0,1	1,1	0,1	1,0	0,2	1,5	0,2	1,2	0,2	1,0	0,2	1,4	0,2	1,8	0,3	2,7	0,3	2,6
Японія	0,1	1,1	0,1	1,0	0,2	1,5	0,2	1,2	0,2	1,0	0,1	0,7	0,1	0,9	0,1	0,9	0,1	0,9
Інші країни	0,3	3,2	0,4	3,8	0,4	2,9	0,5	3,0	0,8	4,2	0,5	3,6	0,6	5,3	0,8	7,2	0,8	7,0
АФРИКА																		
Африка	0,09	0,2	0,09	0,2	0,09	0,2	0,11	0,2	0,32	0,6	0,21	0,5	0,13	0,4	0,1	0,3	0,2	0,5
Сейшельськ і острови	0,08	88,9	0,08	88,9	0,08	88,9	0,107	97,3	0,316	98,8	0,206	98,1	0,126	96,9	0,097	97,0	0,176	88,0
Інші країни	0,01	11,1	0,01	11,1	0,01	11,1	0,003	2,7	0,004	1,3	0,004	1,9	0,004	3,1	0,003	3,0	0,024	12,0
АМЕРИКА																		
Америка	3,2	8,2	3,2	7,1	3,4	7,0	4,5	8,7	5,3	9,8	4,0	9,8	3,4	9,5	3,4	9,1	3,2	8,2
Беліз	0,1	3,1	0,1	3,1	0,2	5,9	0,8	17,8	1,0	18,9	0,7	17,5	0,5	14,7	0,6	17,6	0,6	18,8
Віргінські острови (Брит.)	1,3	40,6	1,4	43,8	1,6	47,1	1,9	42,2	2,3	43,4	1,9	47,5	1,7	50,0	1,7	50,0	1,6	50,0
США	1,3	40,6	1,1	34,4	1,0	29,4	1,0	22,2	0,9	17,0	0,7	17,5	0,6	17,6	0,6	17,6	0,5	15,6
Інші країни	0,5	15,6	0,6	18,8	0,7	20,6	0,8	17,8	1,1	20,8	0,7	17,5	0,6	17,6	0,5	14,7	0,5	15,6
АВСТРАЛІЯ І ОКЕАНІЯ																		
Австралія і Океанія	0,024	0,1	0,05	0,1	0,5	1,0	0,5	1,0	0,6	1,1	0,4	1,0	0,3	0,8	0,4	1,1	0,5	1,3

¹ розраховано за даними джерела: [2]

² без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим і м.Севастополя, за 2014–2017 роки – без частини зони проведення антитерористичної операції

У структурі іноземних капіталовкладень головними інвесторами в економіку України в аналізований період залишалися країни Європи (від 53% до 69,3% усіх інвестицій). У 2017 році з європейських країн надішло 23,8 млрд. дол. США інвестицій, що становить 60,7% загального обсягу інвестицій; з країн Азії – 11,5 млрд. дол. США (29,3%), з країн Америки – 3,2 млрд. дол. США (8,2%); з Австралії та Океанії – 0,5 млрд. дол. США (1,3%); з країн Африки – 0,2 млрд. дол. США (0,5%). При цьому найбільшими країнами-інвесторами за обсягами надходжень прямих інвестицій в Україну у 2009 році були Кіпр, Нідерланди та Німеччина (відповідно 22,4%; 19,3%, 15,7% від загального обсягу інвестицій), а у 2017 році – Кіпр та Нідерланди (відповідно 25,5% та 16,1%).

Динаміка обсягу прямих інвестицій з України в економіку країн світу у період 2009–2017 рр. наведена на рис. 3.

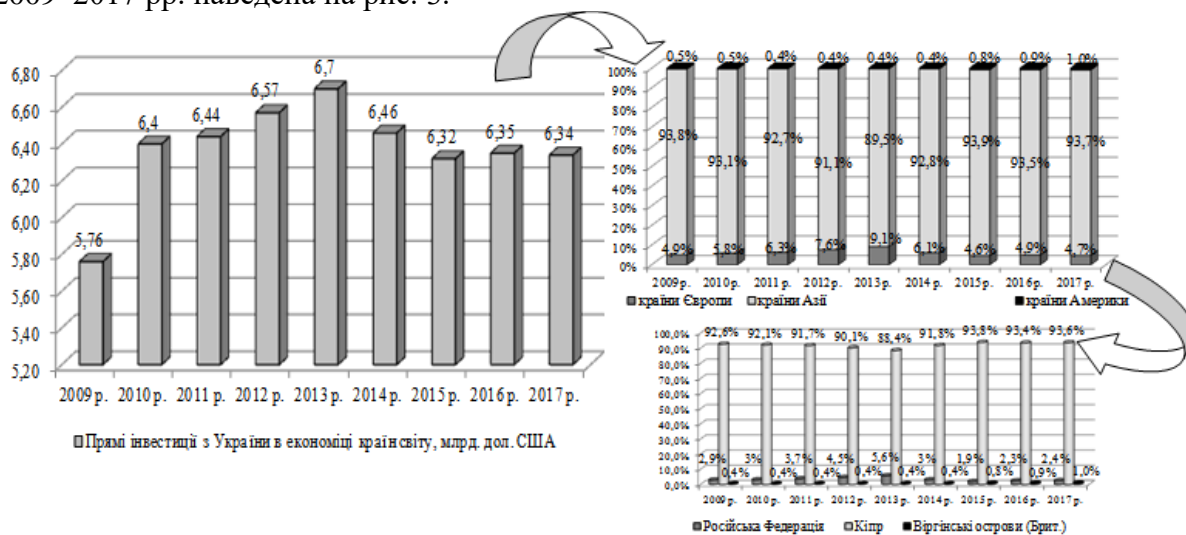

Рис. 3. Динаміка обсягу прямих іноземних інвестицій з України в економіку країн світу у період 2009–2017 років (за найбільшими регіонами та країнами) ^{1; 2}

¹ сформовано за даними джерела: [2]

² без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим і м.Севастополя, за 2014–2017 роки – без частини зони проведення антитерористичної операції

Так, у 2017 році прямі інвестиції з України спрямовувалися до 47 країн світу, при цьому переважна їх частка (протягом останніх 9 років) – до Кіпру.

В цілому обсяг прямих інвестицій з України в інші країни світу станом на 1 січня 2018 року становив 6339,8 млн. дол. США, у т.ч. у країни ЄС – 6091,6 млн. дол. США (96,1% загального обсягу, з яких 93,6% – у Кіпр), в інші країни світу – 248,2 млн. дол. США (3,9%).

Щодо структури за формами залучення іноземного капіталу, то необхідно зазначити, що у період 2009–2017 років ситуація постійно змінювалася. Так, якщо у 2004–2005 роки внески у вигляді рухомого і нерухомого майна займали 28–36%, то на сьогодні в структурі акціонерного капіталу нерезидентів домінують вкладення в грошових внесках.

Аналіз потоку прямих інвестицій з країн світу в економіку України у період 2009–2017 рр. за видами економічної діяльності проведено в табл. 2.

Таблиця 2

Прямі інвестиції з країн світу в економіку України за видами економічної діяльності у період 2009–2017 рр., млрд. дол. США^{1;2}

	Станом на 1 січня																	
	2009 р.		2010 р.		2011 р.		2012 р.		2013 р.		2014 р.		2015 р.		2016 р.		2017 р.	
	сума	%	сума	%	сума	%	сума	%	сума	%	сума	%	сума	%	сума	%	сума	%
Усього	39,0	100	45,4	100	48,2	100	51,7	100	53,7	100	40,7	100	36,2	100	37,5	100	39,1	100
Сільське, лісове та рибне господарство	0,7	1,7	0,7	1,6	0,8	1,6	0,7	1,4	0,8	1,5	0,7	1,6	0,5	1,5	0,6	1,6	0,6	1,6
Промисловість	16,5	42,3	18,7	41,2	17,3	35,9	18,1	35,0	17,7	33,0	12,4	30,5	9,9	27,4	9,8	26,0	10,7	27,4
Будівництво	1,1	2,8	1,1	2,4	1,2	2,5	1,4	2,7	1,6	2,9	1,3	3,2	1,1	3,0	1,0	2,7	1,1	2,8
Оптова і роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	4,3	11,1	4,7	10,3	5,4	11,1	6,1	11,7	6,8	12,7	6,0	14,8	5,3	14,6	5,1	13,6	5,1	13,2
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	0,92	2,36	1,03	2,27	1,07	2,22	1,43	2,77	1,54	2,87	1,34	3,29	1,09	3,01	1,09	2,91	1,16	2,97
Тимчасове розміщення і організація харчування	0,35	0,9	0,38	0,84	0,37	0,77	0,41	0,79	0,45	0,84	0,38	0,93	0,35	0,97	0,33	0,88	0,34	0,87
Інформація та телекомунікації	1,57	4,03	1,73	3,81	1,98	4,11	1,84	3,56	1,89	3,52	1,64	4,03	2,09	5,77	2,08	5,55	2,16	5,52
Фінансова та страхова діяльність	8,9	23,0	11,5	25,3	12,9	26,7	13,1	25,3	12,3	22,9	8,78	21,6	8,4	23,2	9,9	26,4	10,2	26,1
Операції з нерухомим майном	2,37	6,08	3,1	6,83	3,54	7,34	3,87	7,49	4,77	8,88	3,98	9,78	3,88	10,7	3,76	10,0	3,79	9,69
Професійна, наукова та технічна діяльність	1,13	2,9	1,18	2,6	2,07	4,29	2,8	5,42	4,0	7,45	2,65	6,51	2,22	6,13	2,25	6,0	2,3	5,88
Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	0,87	2,23	1,11	2,44	1,48	3,07	1,76	3,4	1,69	3,15	1,34	3,29	1,22	3,37	1,51	4,03	1,47	3,76
Державне управління і оборона; обов'язкове соціальне страхування	0,01	0,03	0,01	0,02	0,01	0,02	0,01	0,02	*	-	*	-	*	-	*	-	*	-
Освіта	0,05	0,13	0,01	0,02	0,01	0,02	0,01	0,02	0,01	0,02	0,01	0,02	0,02	0,06	0,02	0,05	0,02	0,05
Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	0,12	0,31	0,13	0,29	0,16	0,33	0,14	0,27	0,15	0,28	0,14	0,34	0,12	0,33	0,1	0,27	0,1	0,26
Надання інших видів послуг	0,06	0,15	0,02	0,04	0,03	0,06	0,03	0,06	0,03	0,06	0,02	0,05	*	-	*	-	*	-

¹ сформовано за даними джерела: [2];

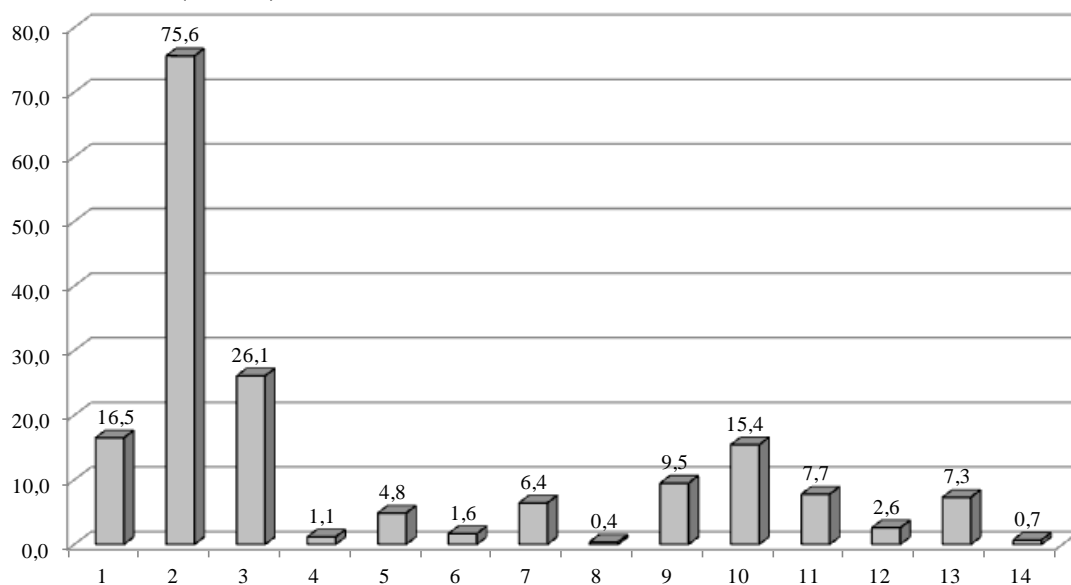
² без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим і м.Севастополя, за 2014–2017 роки – без частини зони проведення антитерористичної операції;

* дані не оприлюднюються з метою забезпечення виконання вимог Закону України «Про державну статистику» щодо конфіденційності статистичної інформації.

Як бачимо, найбільші обсяги прямих іноземних інвестицій в Україні протягом аналізованого періоду припадали на три види економічної діяльності: промисловість; оптову і роздрібну торгівлю, ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів; фінансову

та страхову діяльність. Так, у 2017 році частка вкладень в промисловість становила 27,4%; у фінансову та страхову діяльність – 26,1%; в оптову і роздрібну торгівлю, ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів – 13,2%. Водночас інвестиційні надходження в такі види економічної діяльності як «тимчасове розміщування і організація харчування»; «мистецтво, спорт, розваги та відпочинок» та «освіта» у період 2009–2017 років були незначними (у 2017 році – відповідно 0,87%; 0,26% та 0,05%).

Як бачимо (рис. 4), найбільші обсяги іноземного інвестування було зосереджено на підприємствах промисловості – 10,7 млрд. дол. США інвестицій, у т.ч. переробної промисловості – 8,1 млрд. дол. США (75,6%); виробництва харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів – 2,79 млрд. дол. США (26,1%); добувної промисловості і розроблення кар'єрів – 1,76 млрд. дол. США (16,5%); металургійного виробництва, виробництва готових металевих виробів, крім виробництва машин і устаткування – 1,65 млрд. дол. США (15,4%).

1 – добувна промисловість і розроблення кар'єрів; 2 – переробна промисловість; 3 – виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів; 4 – текстильне виробництво, виробництво одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів; 5 – виготовлення виробів з деревини, виробництво паперу та поліграфічна діяльність; 6 – виробництво коксу та продуктів нафтоперероблення; 7 – виробництво хімічних речовин і хімічної продукції; 8 – виробництво основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів; 9 – виробництво гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції; 10 – металургійне виробництво, виробництво готових металевих виробів, крім виробництва машин і устаткування; 11 – машинобудування, крім ремонту і монтажу машин і устаткування; 12 – виробництво меблів, іншої продукції; ремонт і монтаж машин і устаткування; 13 – постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря; 14 – водопостачання; каналізація, поводження з відходами.

Рис. 4. Обсяги прямих іноземних інвестицій, зосереджених у промисловість у 2017 році, %^{1;2}

¹ сформовано за даними джерела: [2]

² без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим і м.Севастополя, за 2017 рік – без частини зони проведення антитерористичної операції

За оцінками вітчизняних та іноземних експертів, інвестиційний клімат в Україні і надалі залишається несприятливим, а активність суб'єктів інвестиційної діяльності є досить низькою. Це обумовлено тим, що інвестиційні процеси характеризуються суперечливими тенденціями, серед яких: диспропорційність розподілу інвестиційних ресурсів; низька ефективність використання залучених інвестицій; неефективна реалізація цільових програм; зосередження інвестицій у види економічної діяльності зі швидким оборотом капіталу; обмежені можливості кредитування, що не дозволяє здійснити акумуляцію значної частини потенційних інвестиційних ресурсів в економіку країни.

На нашу думку, для об'єктивного аналізу причин низького рівня інвестиційної активності іноземних інвесторів в Україні слід звернути увагу на індекс інвестиційної

привабливості, що підраховується топ-менеджерами членських компаній Європейської Бізнес Асоціації (ЄБА) на основі опитування керівників 142 найбільших міжнародних і українських компаній і в кінцевому рахунку визначається ступінь ризику капіталовкладень та можливість їх ефективного використання. У 2017 році даний показник покинув негативну площину, помітно зріс, досягнувши максимуму за останні 6 років, – 3,15 балів за 5-бальною шкалою, що є обнадійливим результатом.

У цілому низький рівень інвестиційної привабливості України обумовлює потреби впровадження нової стратегії розвитку країни, визначення завдань, що мають бути розв'язані у середньостроковій та довгостроковій перспективі. Об'єктивно необхідною є розробка «Програми розвитку економіки України та відновлення рівня життя людей» на період до 2025 року, якою має бути забезпечено значне підвищення темпів економічного зростання до рівня 7% на рік, збільшення ВВП країни у 2–2,5 рази, досягнення докризового рівня реальних доходів людей [4, с. 8]. Також пріоритетними проблемами, що потребують особливої уваги, залишаються боротьба з корупцією, судова реформа та земельна реформа (повільний темп реформ), зависокі ставки кредитування бізнесу, конфлікт на Сході, бюрократія, контрабанда та тіньова економіка.

Висновки. Проведений аналіз засвідчив недостатній обсяг надходження інвестицій, що потребує як удосконалення політики у сфері іноземного інвестування на довгострокову перспективу з врахуванням національних пріоритетів. Це сприятиме активізації інвестиційної діяльності, покращенню інвестиційного клімату в Україні, підвищенню інвестиційної привабливості вітчизняної економіки на міжнародному ринку капіталів тощо.

Список використаних джерел:

1. Коваль Г. Прямі іноземні інвестиції в країнах із перехідною економікою (на прикладі Польщі) / Г. Коваль // Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. – Луцьк : СХУ імені Лесі Українки, 2013. – С. 232–237.
2. Офіційний сайт Державної служби статистики України <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. UNCTAD World Investment Report 2017 // http://unctad.org/en/PublicationsLibrary/wir2017_en.pdf
4. Паливода К. В. Проблеми формування привабливого інвестиційного клімату як засобу подолання деструкцій в економіці України / К. В. Паливода // Економіка та держава. – 2018. – № 3. – С. 4–9.
5. Гирик О. Оцінка інвестиційної привабливості України міжнародними рейтинговими агенціями // «Банковская система: устойчивость и перспективы развития» // Сб. науч. ст. VII международной научно-практической конференции по вопросам банковской экономики. – 27–28 апреля. – Пинск, Республика Беларусь : ПолесГУ, 2017. – С. 31–34.

УДК 336.2

Киевич А.В., д.э.н., профессор, профессор

Конончук И.А., к.э.н., доцент

Пригодич И.А., к.э.н., доцент

Полесский государственный университет

РЕФОРМИРОВАНИЕ НАЛОГОВЫХ СИСТЕМ СТРАН ЕВРОПЕЙСКОГО СОЮЗА В КРИЗИСНЫЙ ПЕРИОД

Функционирование внутреннего рынка сильно зависит от наличия единого налогообложения всех транзакций внутри Европейского Союза, что обеспечивает свободное обращение товаров и услуг и предотвращает дискриминацию. Многие направления внутренней политики Европейского союза являются перераспределительными по своей природе (единая сельскохозяйственная политика, социальная и региональная политика) и зависят от общей бюджетной политики. В это же время основой валютного союза непременно должна быть скоординированная фискальная политика, требующая